NORAKSTS
Lieta Nr.A42549906
AA43-0229-09/5

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2009.gada 23.februārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja S.Zakrevska,
tiesneses I.Amona un S.Liniņa,

piedaloties pieteicējas *Z.S.* pilnvarotajai pārstāvei zvērinātai advokātei Zaigai Jēkabsonei un atbildētājas Rīgas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rīgas domes pilnvarotajam pārstāvim Artim Dāvidniekam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta par *Z.S.* pieteikumu par Rīgas domes 2006.gada 12.oktobra lēmuma Nr.1-43/RD-06-2025-ap atcelšanu, sakarā ar *Z.S.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 10.decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2006.gada 11.augustā Rīgas domes (turpmāk – RD) Pašvaldības ieņēmumu pārvalde pieņēma lēmumu Nr.PIP-06-11926-ls/05-20-1/05-37793-AL „Par nekustamā īpašuma nodokli", noraidot *Z.S.* iesniegumu, kurā tika lūgts par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju nekustamā īpašuma daļai Rīgā, Bruņinieku ielā 36, kadastra Nr. */dzēsts kadastra numurs/* atstāt pieteicēju un uz viņas vārda nosūtīt maksājumu 2006.gadam, aprēķinātu par 1/8 domājamo daļu nekustamā īpašuma Rīgā, Bruņinieku ielā 36, kadastra Nr. */dzēsts kadastra numurs/*, kas sastāv no zemesgabala 2056 kv.m. platībā, uz kura atrodas viena 5 stāvu dzīvojamā ēka un viena 3 stāvu administratīva ēka, vienstāvu darbnīca un garāža (turpmāk arī– īpašums).

Šo lēmumu pieteicēja apstrīdēja. Ar RD (turpmāk arī – atbildētājs) 2006.gada 12.oktobra lēmumu Nr.1-43/RD-06-2025-ap (turpmāk – Lēmums) tika atstāts spēkā sākotnējais lēmums.

[2] 2006.gada 10.novembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par Lēmuma atcelšanu, kurā norādīts tālāk minētais.

[2.1] 2006.gada 28.martā pieteicēja uzdāvināja meitai *B.D.* (turpmāk arī – trešā persona) 1/8 daļu no minētā īpašuma Bruņinieku ielā 36.

Dāvinājuma līgums noslēgts ar uzlikumu (Civillikuma 1928.p.). Atbilstoši Civillikuma 1477.pantam lietu tiesības, kas pastāv uz līguma pamata, ir spēkā, jo šis nodibinātais valdījuma un lietojuma tiesību personālservitūts par labu pieteicējai ir ierakstīts Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr.2493 III.daļas 1.iedaļā.

Ar personālservitūta nodibināšanu ir ierobežotas *B.D.* īpašuma tiesības. Viņa negūst no minētā īpašuma nekādu labumu, tādēļ vadoties no Civillikuma 1190., 1218., 1231.panta, pieteicēja ir atstājama kā nekustamā īpašuma (zeme, ēkas, būves) nodokļa maksātāja.

[2.2] Pamatojoties uz nodibināto personālservitūtu, pieteicējai ir tiesības bez īpašnieces *B.D.* piekrišanas jebkādā veidā izmantot nekustamo īpašumu, tādējādi personālservitūta nodibināšana izraisa tiesiskas sekas. Proti, pieteicēja no nekustamā īpašuma saņem visus ienākumus un sedz izdevumus, tostarp viņa ir reģistrējusies, kā saimnieciskās darbības veicēja Valsts ieņēmumu dienestā un maksā iedzīvotāju ienākuma nodokli, kā arī pārējos nodokļus, kas attiecināmi uz nekustamo īpašumu.

Tomēr ar atbildētāju pastāv strīds par to, kurai no minētajām personām, proti, īpašniecei vai tiesiskajam lietotājam ir jāsaņem nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas paziņojums par nodokļa samaksu.

Atbilstoši likuma „Par likumu un citu Saeimas, Valsts prezidenta un Ministru kabineta pieņemto aktu izsludināšanas, publicēšanas, spēkā stāšanās kārtību un spēkā esamību" 8.panta trešās daļas noteikumiem aprēķinot nekustamā īpašuma nodokli, jāņem vērā nevis vispārējā tiesību norma – likumā „Par nekustamā īpašuma nodokli" – noteiktie maksātāji, bet gan speciālajā tiesību normā – Civillikuma 1218.,1231.,1477.pantā – noteiktais nodokļu maksātājs, proti, zemesgrāmatā reģistrētais lietotājs – pieteicēja.

[2.3] Atbilstoši Civillikuma 1231.pantam servitūtus nodibina ar likumu, ar tiesas spriedumu, līgumu vai testamentu. Pieteicējas gadījumā servitūts ir nodibināts ar līgumu, līdz ar to, atbilstoši Civillikuma 1477.pantam, lietu tiesības, kas reģistrētas Zemesgrāmatā, ir spēkā attiecībās pret trešajām personām.

Savukārt Civillikuma 1194.pants no lietojuma tiesības izrietošās tiesiskās attiecības noteic vispirms katram atsevišķam gadījumam paredzētie noteikumi, tā kā tās nodibinātājs var šo tiesību visādi aprobežot un pārgrozīt, ja vien tas nerunā pretim lietojuma būtībai. Ja šādu atsevišķu noteikumu nav, tad piemērojami 1194.pantam sekojošo pantu noteikumi. Civillikuma noteikumi par servitūtu nosaka, ka servitūta

lietotājs iegūstot lietojuma tiesību, nevar saņemt tikai labumus no kalpojošās lietas, bet lietotājs uzņemas privāttiesiskās un publiski tiesiskās nastas un apgrūtinājumus, kuru objekts ir kalpojošā lieta.

Civillikuma 1218.pants noteic, ka visas uz kalpojošo lietu gulošās reālnastas, nodokļi un nodevas, kā arī kārtējās un ārkārtējās piegādes, apdrošināšanas prēmijas, uztura devumi u.t.l. jānes un jāpilda lietotājam.

Atbildētājs, pieņemot Lēmumu, ir atzinis pieteicējas argumentus par lietojuma un valdījuma servitūtu, taču nav devis vērtējumu, kādas tiesiskās sekas izraisa servitūta nodibināšana, tādējādi pieņēmis noraidošu lēmumu.

[2.4] Ņemot vērā noslēgto dāvinājuma līgumu, Civillikuma 1190., 1194., 1218., 1231., 1477. un 1928.pantu, kopsakarā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.pantu, 2.panta pirmo daļu, trešās daļas 3.punktu, ceturto daļu, 7.pantu, Ministru kabineta 2006.gada 20.jūnija noteikumu Nr.495 „Likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" normu piemērošanas noteikumi" (turpmāk – noteikumi Nr.495) 11.punktu, likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 1.panta pirmās daļas 3.punktu, 2.pantu, Zemesgrāmatu likuma l., 4., 44.pantu, ir atzīstams, ka noteiktais pienākums maksāt nekustamā īpašuma nodokli ir attiecināms uz pieteicēju.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2006.gada 2.decembrī saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojumi (lietas lapa 21. – 23.).

Atbildētājs pieteikumu neatzīst un uzskata par nepamatotu, balstoties uz turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] No lietas faktiskajiem apstākļiem ir redzams, ka saskaņā ar dāvinājuma līgumu un 2006.gada 26.jūnija ierakstu Rīgas pilsētas Zemesgrāmatu nodalījumā Nr.2493 ir izbeigušās pieteicējas īpašuma tiesības uz 1/8 domājamo daļu no nekustamā īpašuma Rīgā, Bruņinieku ielā 36, kadastra Nr. */dzēsts kadastra numurs/*.

Saskaņā ar šo ierakstu trešajai personai nostiprinātas īpašuma tiesības uz 1/8 domājamo daļu no minētā nekustamā īpašuma. Šī nodalījuma III.daļas 1.iedaļā „Lietu tiesības, kas apgrūtina nekustamo īpašumu" vienlaikus ir nostiprināts apgrūtinājums trešajai personai piederošajām domājamām daļām – nostiprināta lietošanas tiesība par labu pieteicējai.

Pamatojoties uz šo lietošanas tiesību, pieteicēja uzskata, ka arī pēc īpašumtiesību pārreģistrācijas viņa ir uzskatāma par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju.

[3.2] Kā norādīts pieteikumā tiesai, tad viņas nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas pienākums izriet no Civillikuma 1218.panta, kas nosaka, ka, saņemot visus labumus no kalpojošās lietas, lietotājam arī jānes visas ar to saistītās nastas un apgrūtinājumi, izņemot atbildību par

parādiem, kas guļ uz lietu, bet neizņemot šo parādu procentus. Visas uz kalpojošo lietu gulstošās reālnastas, nodokļi un nodevas, kā arī kārtējās un ārkārtējās piegādes, apdrošināšanas prēmijas, uztura devumi u.tml., jānes un jāpilda lietotājam. Pieteicēja uzskata, ka šajā gadījumā ir jāpiemēro iepriekš minētais Civillikuma regulējums kā speciālā tiesību norma attiecībā pret likumā „Par nekustamā īpašuma nodokli" norādītajiem nekustamā īpašuma nodokļa maksātājiem.

Tomēr atbildētājs norāda, ka saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 8.panta 3.punktu Latvijas Republikā nekustamā īpašuma nodoklis tiek uzlikts, pamatojoties uz likumu „Par nekustamā īpašuma nodokli".

Tādējādi attiecībā uz nekustamā īpašuma nodokļa administrēšanu - nodokļa objekta un nodokļa maksātāja noteikšanu un citām nodokļa aprēķināšanai nepieciešamajām darbībām nav un nevar būt citu speciālo tiesību normu kā likums „Par nodokļiem un nodevām", likums „Par nekustamā īpašuma nodokli" un šiem likumiem pakārtotie Ministru kabineta noteikumi. Līdz ar to atbildētājs noraida pieteicējas argumentu, ka nodokļu administrācijai nekustamā īpašuma nodokļa aprēķināšanā par konkrēto nekustamo īpašumu būtu jāņem vērā Civillikuma 1218.pants, un uz šī panta pamata par nodokļa maksātāju būtu jāatzīst nekustamā īpašuma lietotājs, nevis tā īpašnieks.

[3.3] Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta pirmā daļa nosaka, ka nekustamā īpašuma nodokli maksā Latvijas vai ārvalstu fiziskās un juridiskās personas, kuru īpašumā vai tiesiskā valdījumā ir nekustamais īpašums. Saskaņā ar minētā panta otro daļu par nekustamā īpašuma īpašnieku šī likuma izpratnē uzskatāma persona, kuras īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu ir nostiprinātas zemesgrāmatā.

Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta ceturtā daļa nosaka, ka nekustamā īpašuma nodokli par nekustamo īpašumu, kas uz kopīpašuma tiesību pamata pieder vairākām personām vai atrodas kopvaldījumā, maksā katrs kopīpašnieks (kopvaldītājs) atbilstoši savai daļai kopīpašumā (kopvaldījumā). Šī paša panta trešās daļas 3.punkts nosaka, ka par nekustamā īpašuma tiesisko valdītāju šā likuma izpratnē uzskatāma persona, kura nekustamā īpašuma valdījumu ieguvusi uz mantojuma tiesību vai cita pamata.

Savukārt noteikumu Nr.495 21.punktā teikts, ka, piemērojot likuma 2.panta pirmo daļu, gadījumos, kad nekustamajam īpašumam vienlaikus ir gan īpašnieks, gan tiesiskais valdītājs, nekustamā īpašuma nodokļa maksātājs ir īpašnieks.

No minētās normas secināms, ka visos gadījumos, kad īpašumtiesības uz nekustamo īpašumu ir nostiprinātas zemesgrāmatā uz kādas personas vārda, šī persona ir atzīstama par īpašnieku un nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju.

Turklāt, nosakot nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju, nav nozīmes apgrūtinājumiem, ar kādiem ir ticis apgrūtināts attiecīgais nekustamais īpašums.

[3.4] Atbilstoši likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 7.panta pirmajai daļai nekustamā īpašuma nodoklis jāsāk maksāt ar nākamo kalendāro mēnesi pēc īpašuma tiesību vai valdījuma tiesību, ka arī valsts vai pašvaldību nekustama īpašuma lietošanas vai nomas tiesību rašanās attiecīgi vienas trešdaļas, divu trešdaļu vai pilnas ceturkšņa nodokļa summas apjomā. Savukārt šī likuma 7.panta trešā daļa nosaka, ka nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas pienākums izbeidzas ar nākamo kalendāro mēnesi pēc īpašuma tiesību vai valdījuma tiesību, kā arī valsts vai pašvaldību nekustamā īpašuma lietošanas vai nomas tiesību izbeigšanās, un nodoklis par pēdējo maksāšanas termiņu tiek noteikts attiecīgi vienas trešdaļas, divu trešdaļu vai pilnas ceturkšņa nodokļa summas apjomā.

Izvērtējot iepriekš minētās tiesību normas un ņemot vērā to, ka saskaņā ar dāvinājuma līgumu un ierakstu Rīgas pilsētas Zemesgrāmatu nodalījumā Nr.2493, pieteicējas īpašuma tiesības uz 1/8 domājamo daļu no nekustamā īpašuma Rīgā, Bruņinieku ielā 36, kadastra Nr. */dzēsts kadastra numurs/*, ir izbeigušās un ka saskaņā ar šo ierakstu īpašuma tiesības uz attiecīgo domājamo daļu nostiprinātas trešajai personai, atbildētājs secina, ka pienākums maksāt nekustamā īpašuma nodokli par minēto nekustamo īpašumu pieteicējai ir beidzies, bet trešajai personai – sācies.

[3.5] Attiecībā uz Civillikuma 1218.pantu atbildētājs secina, ka, pamatojoties uz šo tiesību normu, konkrētās lietošanas tiesības nostiprināšana uz nekustamo īpašumu par labu pieteicējai rada pamatu nekustamā īpašuma domājamo daļu īpašniecei – trešajai personai, civiltiesiskā kārtībā vērsties pie nekustamā īpašuma lietotājas ar lūgumu segt viņai aprēķināto nekustamā īpašuma nodokli.

Atbildētājs uzsver, ka šīs civiltiesiskās vienošanās rezultātā radītās civiltiesiskās sekas - lietošanas tiesības nostiprināšana zemesgrāmatā, nevar ietekmēt nekustamā īpašuma īpašnieka publiski tiesisko pienākumu pret pašvaldību - pienākumu maksāt nekustamā īpašuma nodokli.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 10.decembra spriedumu noraidīts *Z.S.* pieteikums par Lēmuma atcelšanu.

Spriedumā norādīts turpmāk minētais.

[4.1] Ar lietas materiāliem tiesa konstatē turpmāk norādītos lietas faktiskos apstākļus.

[4.1.1] Pieteicēja kā nekustamā īpašuma Rīgā, Bruņinieku ielā 36, 1/8 domājamās daļas īpašniece ir reģistrējusies Valsts ieņēmumu dienestā Nodokļu maksātāju reģistrā 1994.gada 16.novembrī ar kodu

04062811836, un viņai izsniegta nodokļu maksātāja reģistrācijas apliecība AE Nr.0000260 (lietas 7.lapa).

[4.1.2] Pamatojoties uz 2006.gada 28.marta dāvinājuma līgumu, trešā persona kļuva par nekustamā īpašuma Rīgā, Bruņinieku ielā 36, 1/8 domājamās daļas īpašnieci, savukārt pieteicējai uz šo nekustamā īpašuma domājamo daļu īpašuma tiesība izbeigusies.

Ar Zemesgrāmatu tiesneša 2006.gada 26.jūnija lēmumu minētās izmaiņas nostiprinātas zemesgrāmatu nodalījumā Nr.2493.

Šī nodalījuma III.daļas 1.iedaļā „Lietu tiesības, kas apgrūtina nekustamo īpašumu" vienlaikus ir nostiprināts apgrūtinājums un trešajai personai piederošajām domājamām daļām ir noteikts lietojuma un valdījuma servitūts par labu pieteicējai (lietas 5.lapa).

[4.1.3] 2006.gada 18.jūlijā pieteicēja vērsās ar iesniegumu pie atbildētāja, lūdzot nekustamā īpašuma nodokli 2006.gadam par nekustamā īpašuma Rīgā, Bruņinieku ielā 36, kadastra Nr. */dzēsts kadastra numurs/*, 1/8 domājamo daļu turpināt aprēķināt bijušajai īpašniecei, proti, pieteicējai.

Ar Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2006.gada 11.augusta lēmumu Nr.PIP-06-11926-ls/05-20-1/05/37793-AL pieteicējas lūgums tika noraidīts (lietas 13. – 14.lapa).

[4.1.4] 2006.gada 11.septembrī pieteicēja minēto Rīgas domes Pašvaldības ieņēmumu pārvaldes 2006.gada 11.augusta lēmumu apstrīdēja atbildētājam, kurš ar Lēmumu to atstāja negrozītu (lietas 8.– 12.lapa).

[4.2] No pieteikuma un lietas materiāliem, kā arī procesa dalībnieku tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par nekustamā īpašuma nodokļa aprēķināšanas pareizību vai aprēķināto summu, lietā ir strīds par personu, kurai ir tiesības maksāt nekustamā īpašuma nodokli par konkrēto nekustamo īpašumu, ņemot vērā, ka šim nekustamajam īpašumam ir vienlaicīgi gan īpašnieks, gan tiesiskais valdītājs.

[4.3] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 67.panta ceturtajai daļai, iestāde administratīvo aktu pamato ar Satversmi, likumiem, Ministru kabineta noteikumiem (..), kā arī vispārējiem tiesību principiem. Pamatojumā norāda attiecīgā normatīvā akta pantu, tā daļu, punktu vai apakšpunktu.

Atbilstoši APL 250.panta otrajā daļā noteiktajam, tiesa, vērtējot administratīvā akta tiesiskumu, spriedumā ņem vērā tikai to pamatojumu, ko iestāde ietvērusi administratīvajā aktā.

Tiesa konstatē, ka atbildētājs Lēmumu pamatojis ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 2.panta trešo daļu, 8.panta 3.punktu, 18.panta 1.punktu, likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta pirmo un otro

daļu, trešās daļas 3.punktu un ceturto daļu, 7.panta pirmo un trešo daļu, Zemesgrāmatu likuma 1.pantu, noteikumu Nr.495 21.punktu.

[4.4] Tiesību normas, ar kurām pamatots pārsūdzētais Lēmums, nosaka turpmāk minēto.

[4.4.1] Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 2.panta trešā daļa nosaka, ka konkrēto nodokli vai nodevu uzliek saskaņā ar konkrētā nodokļa vai nodevas likumu, kā arī šajā likumā paredzētajos gadījumos saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem vai pašvaldības domes (padomes) izdotiem saistošiem noteikumiem. Savukārt no šī likuma 8.panta 3.punkts izriet, ka Latvijas Republikā jomu par nekustamā īpašuma nodokļa uzlikšanu regulē likums „Par nekustamā īpašuma nodokli". Minētā likuma 18.panta 1.punkts nosaka, ka nodokļu administrācijas pienākums ir nodrošināt, lai šo likumu un citu nodokļu (nodevu) likumus ievēro gan nodokļu maksātāji, gan nodokļu administrācija (..). Tādējādi secināms, ka citētās tiesību normas nosaka atbildētāja kā nodokļu administrācijas pienākumus un kompetenci. Kā savā 2005.gada 24.oktobra spriedumā lietā AA 1010-05/9 ir norādījusi Administratīvās apgabaltiesa, tad likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta pirmā daļa noteic, ka nekustamā īpašuma nodokli maksā Latvijas vai ārvalstu fiziskās un juridiskās personas uz līguma vai citādas vienošanās pamata izveidotas šādu personu grupas vai to pārstāvji, kuru īpašumā vai tiesiskā valdījumā ir nekustamais īpašums.

Šī panta otrajā un trešajā daļā ir noteikts, kas uzskatāms par nekustamā īpašuma īpašnieku un nekustamā īpašuma tiesisko valdītāju šā likuma izpratnē. Proti, par nekustamā īpašuma īpašnieku šā likuma izpratnē uzskatāma persona, kuras īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu ir nostiprinātas zemesgrāmatā.

Savukārt par nekustamā īpašuma tiesisko valdītāju šā likuma izpratnē uzskatāma: 1) persona, kurai atbilstoši likumā noteiktās institūcijas lēmumam zemes reformas gaitā zeme nodota (piešķirta) īpašumā par samaksu vai atjaunotas īpašuma tiesības uz to un zeme ierādīta (iemērīta) dabā; 2) persona, kurai īpašuma tiesības uz ēkām vai būvēm atjaunotas likumā noteiktajā kārtībā un kura tās ir pārņēmusi; 3) persona, kura nekustamā īpašuma valdījumu ieguvusi uz mantojuma tiesību vai cita pamata.

No minētā secināms, ka likumdevējs pienākumu maksāt nekustamā īpašuma nodokli pirmkārt saista ar īpašuma tiesību nostiprināšanu zemesgrāmatās. Turklāt kā tiesiskais valdītājs minētā likuma izpratnē ir atzīstama persona, kas faktiski ieguvusi nekustamā īpašuma valdījumu.

Minēto 2005.gada 24.oktobra spriedumā lietā Nr.AA 1010-05/9 ir norādījusi arī Administratīvā apgabaltiesa. Turklāt, kā ir atzinis Senāts 2004.gada 23.novembra spriedumā lietā Nr.SKA-217, atbilstoši likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta otrajai daļai par nekustamā

īpašuma īpašnieku, kam ir pienākums maksāt nekustamā īpašuma nodokli, uzskatāma persona, kuras īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu ir nostiprinātas zemesgrāmatā.

Ievērojot iepriekš konstatēto, tiesa secina, ka par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju šajā gadījumā ir uzskatāma trešā persona, jo lietā nav strīda, ka tieši uz viņas vārda Zemesgrāmatā ir nostiprināts minētā nekustamā īpašuma domājamā daļa, un tādējādi tieši trešās personas pienākums bija veikt nodokļu maksājumus likumā noteiktajā termiņā un pilnā apmērā atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām" 15.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktajam.

Savukārt šī panta ceturtā daļa nosaka, ka nekustamā īpašuma nodokli par nekustamo īpašumu, kas uz kopīpašuma tiesību pamata pieder vairākām personām vai atrodas kopvaldījumā, maksā katrs kopīpašnieks (kopvaldītājs) atbilstoši savai daļai kopīpašumā (kopvaldījumā).

No minētās tiesību normas secināms, ka nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas pienākums ir nekustamā īpašuma īpašniekam vai tā tiesiskajam valdītājam, gadījumā, ja nekustamajam īpašumam nav īpašnieka.

[4.4.2] Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 7.panta pirmā un trešā daļa savukārt nosaka, ka nekustamā īpašuma nodoklis jāsāk maksāt ar nākamo kalendāro mēnesi pēc īpašuma tiesību vai valdījuma tiesību (..) rašanās attiecīgi vienas trešdaļas, divu trešdaļu vai pilnas ceturkšņa nodokļa summas apjomā.

Nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas pienākums izbeidzas ar nākamo kalendāro mēnesi pēc īpašuma tiesību vai valdījuma tiesību (..) izbeigšanās, un nodoklis par pēdējo maksāšanas termiņu tiek noteikts attiecīgi vienas trešdaļas, divu trešdaļu vai pilnas ceturkšņa nodokļa summas apjomā.

No minētās tiesību normas izriet, ka nekustamā īpašuma nodoklis jāsāk maksāt ar nākamo kalendāro mēnesi pēc īpašuma tiesību vai valdījuma tiesību rašanās, savukārt šī nodokļa maksāšanas pienākums izbeidzas ar nākamo kalendāro mēnesi pēc īpašuma tiesību vai valdījuma tiesību izbeigšanās.

[4.4.3] Noteikumu Nr.495 21.punkts nosaka, ka piemērojot likuma 2.panta pirmo daļu, gadījumos, kad nekustamajam īpašumam vienlaikus ir gan īpašnieks, gan tiesiskais valdītājs, nekustamā īpašuma nodokļa maksātājs ir īpašnieks. Ja zemesgabalu sadala un sadalīšanu reģistrē tikai Nekustamā īpašuma valsts kadastra reģistrā, nekustamā īpašuma nodokli par atdalītajiem zemesgabaliem maksā persona, uz kuras vārda nesadalītais zemesgabals ir reģistrēts zemesgrāmatā.

Tādējādi tiesa secina, ka likumdevējs, precizējot likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta pirmo daļu, ir nepārprotami skaidri

pateicis, ka gadījumā, ja nekustamajam īpašumam vienlaicīgi ir gan īpašnieks, gan tiesiskais valdītājs, nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas pienākums ir attiecīgā nekustamā īpašuma īpašniekam.

[4.5] Kā izriet no lietas materiāliem, atbildētājs ir ņēmis vērā un vērtējis pieteicējas un trešās personas izteiktos argumentus, tomēr, ņemot vērā noteikumu Nr.495 21.punktā noteikto un vērtējot to kopsakarā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" normām, kā arī visiem lietas materiāliem, atbildētājs ir konstatējis, ka likumdevējs šādus gadījumus ir paredzējis, nosakot, ka šajos gadījumos nekustamā īpašuma nodokļa maksātājs ir attiecīgā nekustamā īpašuma īpašnieks.

Pie šādiem apstākļiem tiesa konstatē, ka pārsūdzētais Lēmums satur pietiekamu pamatojumu.

[4.6] Izvērtējot lietas faktiskos apstākļus, secināms, ka pēc dāvinājuma līguma noslēgšanas un Zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2006.gada 26.jūnija lēmuma Zemesgrāmatu nodalījumā Nr.2493, pieteicējas īpašuma tiesības uz 1/8 domājamo daļu no nekustamā īpašuma Rīgā, Bruņinieku ielā 36, ar kadastra Nr. */dzēsts kadastra numurs/*, ir izbeigušās, un saskaņā ar šo ierakstu, īpašuma tiesības uz minēto nekustamā īpašuma daļu ir nostiprinātas trešajai personai, tādējādi, atbilstoši noteikumu Nr.495 21.punktam un likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.pantam, tieši trešajai personai kā minētā nekustamā īpašuma domājamās daļas īpašniecei ir pienākums maksāt nekustamā īpašuma nodokli.

[4.7] Izvērtējot pieteicējas argumentus par lietojuma un valdījuma servitūtu, tiesa konstatē, ka saskaņā ar Zemesgrāmatu tiesneša 2006.gada 26.jūnija lēmumu Zemesgrāmatu nodalījumā Nr.2493, III.daļas 1.iedaļā „Lietu tiesības, kas apgrūtina nekustamo īpašumu" ir nostiprināts apgrūtinājums uz trešajai personai piederošajām domājamām daļām ir noteikts lietojuma un valdījuma servitūts par labu pieteicējai, tādējādi par pamatotu ir atzīstams pieteicējas arguments, ka pieteicēja uzskatāma par 1/8 domājamās daļas no nekustamā īpašuma Rīgā, Bruņinieku ielā 36, kadastra Nr. */dzēsts kadastra numurs/*, valdītāju Civillikuma izpratnē.

Tomēr likuma „Par nodokļiem un nodevām" 2.panta trešā daļa nosaka, ka konkrēto nodokli vai nodevu uzliek saskaņā ar konkrētā nodokļa vai nodevas likumu, kā arī šajā likumā paredzētajos gadījumos saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem vai pašvaldības domes (padomes) izdotiem saistošiem noteikumiem. Šī likuma 8.panta 3.punkts nosaka, ka Latvijas Republikā nekustamā īpašuma nodoklis nosakāms saskaņā ar likumu „Par nekustamā īpašuma nodokli".

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka attiecībā uz nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinu piemērojams īpašnieka un tiesiskā valdītāja iepriekš minētais skaidrojums, kas sniegts likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.pantā.

[4.8] Tiesa atzīst par pamatotu atbildētāja argumentu, ka, pastāvot situācijai, kad nekustamajam īpašumam ir gan īpašnieks, gan valdītājs un izšķirot jautājumu, kam ir nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas pienākums, ir jāņem vērā, ka noteikumu Nr.495 21.punktā noteiktais, ka piemērojot likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta pirmo daļu, gadījumos, kad nekustamajam īpašumam vienlaikus ir gan īpašnieks, gan tiesiskais valdītājs, nekustamā īpašuma nodokļa maksātājs ir īpašnieks. Turklāt arī Administratīvā apgabaltiesas un Senāta viedoklis par minēto jautājumu ir analoģisks.

Tādējādi secināms, ka, sākot ar 2006.gada jūliju, par 1/8 domājamo daļu no nekustamā īpašuma Rīgā, Bruņinieku ielā 36, kadastra Nr. */dzēsts kadastra numurs/*, nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju ir atzīstama nekustamā īpašuma domājamo daļu īpašniece, proti, trešā persona.

[4.9] Izvērtējot pieteicējas argumentu, ka nekustamais īpašums saskaņā ar Zemesgrāmatu nodalījumā reģistrēto lietojuma un valdījuma servitūtu ir atradies pieteicējas tiesiskajā valdījumā un lietošanā, nav nozīmes, jo, kā jau konstatēts iepriekš, kad īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu ir nostiprinātas zemesgrāmatā, par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju uzskatāms tikai un vienīgi nekustamā īpašuma īpašnieks, proti, konkrētajā gadījumā tā ir trešā persona.

Apstāklis, ka Zemesgrāmatā ir nostiprināts apgrūtinājums un trešajai personai piederošajam nekustamā īpašuma domājamām daļām ir noteikts lietojuma un valdījuma servitūts par labu pieteicējai, tiesas ieskatā, ir uzskatāms par civiltiesiska rakstura vienošanos, kas nevar ietekmēt nekustamā īpašuma īpašnieka pienākumu pret valsti, proti, likumdevējs ir konkrēti noteicis, ka tieši nekustamā īpašuma īpašniekam ir pienākums maksāt nekustamā īpašuma nodokli par viņam piederošo nekustamo īpašumu, kas uz viņa vārda nostiprināts Zemesgrāmatā.

Tādējādi tiesa atzīst par pamatotu atbildētāja argumentu, ka gadījumā, ja pieteicēja, kā konkrētā nekustamā īpašuma lietotāja vēlas maksāt nekustamā īpašuma nodokli par šo īpašumu, tad šis jautājums ir risināms civiltiesiskā kārtībā starp pieteicēju un trešo personu, savukārt uz atbildētāju minētās pieteicējas un trešās personas civiltiesiska rakstura vienošanās neattiecas, jo likumdevējs ir noteicis nekustamā īpašnieka pienākumu maksāt nekustamā īpašuma nodokli un atbildētāja pienākumu šo nodokli aprēķināt un šo aprēķinu nosūtīt īpašniekam.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka nodokļa maksāšanas pienākuma izpildi un valsts tiesības saņemt likumā noteiktos nodokļu maksājumus nevar ietekmēt nodokļa maksātāja privāttiesiska rakstura strīdi vai vienošanās ar citiem privāto tiesību subjektiem (skat. Senāta 2004.gada 23.novembra spriedums lietā Nr.SKA-217).

[5] 2007.gada 28.decembrī saņemta pieteicējas apelācijas sūdzība par Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 10.decembra spriedumu, pārsūdzot to pilnā apjomā.

Apelācijas sūdzība pamatota ar šādiem apsvērumiem.

[5.1] Pieteicēja uzskata, ka tiesa lietā nav vērtējusi pieteikumu pēc būtības, bet vērtējusi tikai atbildētājas argumentus, proti, vērtējot Rīgas domes izdotā administratīvā akta tiesiskumu par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāja 1/8 domājamās daļas noteikšanu Rīgā, Bruņinieku iela 36, ņēmusi vērā tikai tās tiesību normas, kuras Rīgas dome ietvērusi savā lēmumā Nr.1-43/RD-06-2025-ap.

[5.2] Likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.pants noteic, ka ar nekustamā īpašuma nodokli apliek:

1) līdz 2006.gada 31.decembrim — zemi, ēkas un būves;

2) no 2007.gada 1.janvāra — zemi un ēkas izņemot šā panta otrajā daļā minēto nekustamo īpašumu, t.i., ja ēkas netiek izmantotas saimnieciskajā darbībā. No apstrīdētā lēmuma secināms, ka nekustamā īpašuma nodoklis jāmaksā par zemi lietā trešajai personai, bet par ēkām pieteicējai.

Pie šādiem apstākļiem atbildētāja faktiski ir atzinusi, ka saimnieciskās darbības veicēja šajā īpašumā ir pieteicēja, tāpēc viņas pienākums ir maksāt nodokli par ēkām, bet par zemi jāmaksā personai, kura saimniecisko darbību īpašumā neveic – trešajai personai. Jāsecina, ka atbildētāja minēto likuma normu piemērojusi divējādi, jo likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" izpratnē maksātājas ir abas, gan pieteicēja, kura ir saimnieciskās darbības veicēja īpašumā, un kuras personālservitūta tiesības ir nostiprinātas zemesgrāmatā, gan trešajai personai, kura ir nostiprinājusi īpašuma tiesības zemesgrāmatā, bet ar saimniecisko darbību īpašumā nenodarbojas.

Atbilstoši Civillikuma 968.pantam uz zemes uzcelta un cieši ar to savienota ēka atzīstama par tās daļu, kura nevar būt par patstāvīgu īpašuma objektu.

Pieteicēja nekustamo īpašumu iznomā un izīrē, gūstot ienākumus no ēkām un piesaistītā zemesgabala, tādējādi nekustamā īpašuma nodokļa maksājumu par zemi nevar attiecināt uz īpašnieku, bet tas attiecināms uz pieteicēju, kas ir šī nekustamā īpašuma lietotāja. Šos apstākļus tiesa spriedumā nav ņēmusi vērā.

[5.3] Tiesa nav ņēmusi vērā un nav vērtējusi apstākli, ka pieteicēja ir izpildījusi likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 7.panta 2^1.daļas nosacījumus, proti, ir pieteikusies kā nodokļa maksātāja.

Tiesa nav vērtējusi likumu „Par nekustamā īpašuma nodokli", saistībā ar citām tiesību normām, kā arī likumā „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" noteikto, kurš reglamentē personu loku, kuru pienākumos ietilpst maksāt šo nodokli, tostarp reģistrēties par šī nodokļa maksātāju,

kā arī no saimnieciskās darbības gūtā apliekamā ienākuma noteikšanas kārtību. Tiesa nav pārbaudījusi, vai atbildētāja pieņemot lēmumu ir rīkojusies saskaņā ar citos normatīvajos aktos noteiktajām materiālajām un procesuālajām tiesību normām. Šajā gadījumā atbildētāja var nesaņemt tās noteikto nodokli pilnā apjomā, jo pieteicēja nepārprotami ir izteikusi gribu maksāt nodokli, un ir reģistrējusies zemesgrāmatā kā personālservitūta lietotāja. Atbildētāja nosaka nodokli maksāt par ēkām trešajai personai, kura saimniecisko darbību īpašumā neveic, likumā „Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.pantā noteikts, ka nav pamata pieprasīt nekustamā īpašuma nodokli no trešās personas daļā par ēkām, tā kā saimniecisko darbību šī persona neveic.

[5.4] Dāvinājuma līgumā pieteicējas labā līdz mūža beigām ir pielīgts personālservitūts, t.i. saņemt visus iespējamos ienākumus no nekustamā īpašuma apsaimniekošanas Rīgā, Bruņinieku ielā 36, kā arī segt visus izdevumus, tostarp visus maksājumus, valsts un pašvaldības noteiktos nodokļus, bet trešās personas, kā īpašnieka rīcība ar nekustamo īpašumu ir aprobežota, šis aprobežojums ir spēkā pret trešajām personām, to starp pret atbildētāju, jo ir ierakstīts Rīgas pilsētas zemesgrāmatās nodalījumā Nr.2493, kā to nosaka Civillikuma 1477.pants. Zemesgrāmatā ierakstīts gan īpašnieks, gan lietu tiesības, kas apgrūtina nekustamu īpašumu, tāpēc atbilstoši Zemesgrāmatu likuma 15.pantam atbildētājai, veicot nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinu un nosakot par šī nodokļa maksātāju pieteicēju, nav nekāda pamata apšaubīt zemesgrāmatu ieraksta pareizību.

Saskaņā ar Civillikuma 1231.pantu servitūtu var nodibināt ar likumu, ar tiesas spriedumu, ar līgumu vai testamentu. Pieteicējas gadījumā servitūts nodibināts ar līgumu. Tiesa šo apstākli spriedumā kopsakarībā ar likumu „Par nekustamā īpašuma nodokli" nav vērtējusi.

Līdzīgā strīdā ar pašvaldību 2005.gada 14.janvāra Senāta spriedumā lietā Nr.SKA-1 par tiesiskām sekām, ko izsauc ar likumu nodibināts personālservitūts un par nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas subjektu (Civillikuma 1218.pants, ...) ir norādīts, (10.1.) Civillikuma noteikumi par servitūtu paredz, ka servitūta lietotājs, iegūstot lietojuma tiesību, nevar saņemt tikai labumus no kalpojošās lietas, bet lietotājs uzņemas privāttiesiskās un publiski tiesiskās nastas un apgrūtinājumus, kuru objekts ir kalpojošā lieta. Minēto apstiprina Civillikuma 1218. pants... . Savukārt likuma „"Par nekustamā īpašuma nodokli" 1.panta pirmajā daļā noteikts, ka ar nekustamā īpašuma nodokli apliek ķermeniskas lietas, kuras atrodas Latvijas Republikas teritorijā un kuras nevar pārvietot no vienas vietas uz otru, tās ārēji nebojājot, - zemi, ēkas un būves (..)". Sasaistot minēto likumu normas ar iepriekš analizētajām Civillikuma normām par servitūta regulējumu,

Administratīvo lietu departaments atzīst, ka konkrētajā gadījumā nekustamā īpašuma nodoklis ir jāmaksā servitūta lietotājam.

Ņemot vērā augstāk minēto tiesību normu regulējumu, kā arī ievērojot to, ka ar atbildētāja lēmumu netiek sasniegts likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" mērķis, it īpaši tādēļ, ka gan šī tiesību norma, gan arī citi nodokļus reglamentējošie normatīvie akti šādas tiesības un pienākumus pieteicējai piešķir, tādejādi tiek aizskartas viņas tiesiskās intereses.

[6] 2008.gada 23.janvārī Administratīvajā apgabaltiesā saņemti trešās personas *B.D.* paskaidrojumi par apelācijas sūdzību, kuros norādīts, ka trešā persona pievienojas pieteicējas apelācijas sūdzībā norādītajiem argumentiem un lūdz tiesu apmierināt apelācijas sūdzību.

[7] 2008.gada 1.februārī Administratīvajā apgabaltiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi, kuros atbildētājs lūdz apelācijas sūdzību noraidīt un atstāt spēkā Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 10.decembra spriedumu.

Atbildētājs rakstveida paskaidrojumā sniedz šādus paskaidrojumus:

[7.1] Saskaņā ar 2006.gada 28.marta dāvinājuma līgumu un 2006.gada 26.jūnija ierakstu Rīgas pilsētas Zemesgrāmatu nodalījumā Nr.2493, pieteicējas īpašuma tiesības uz 1/8 domājamo daļu no nekustamā īpašuma Rīgā, Bruņinieku ielā 36 (turpmāk – Nekustamais īpašums) ir izbeigušās. Saskaņā ar šo ierakstu īpašuma tiesības uz attiecīgo domājamo daļu nostiprinātas trešajai personai. Šī nodalījuma III.daļas 1.iedaļā „Lietu tiesības, kas apgrūtina nekustamo īpašumu" vienlaikus ir nostiprināts apgrūtinājums, un trešajai personai piederošajām domājamām daļām ir noteikts lietojuma un valdījuma servitūts par labu pieteicējai.

Pamatojoties uz šīm servitūta tiesībām pieteicēja uzskata, ka arī pēc īpašuma tiesību pārreģistrācijas viņa ir uzskatāma par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju par Nekustamo īpašumu.

Atbildētājs nepiekrīt augstāk minētajam viedoklim un, pilnībā piekrītot pirmās instances tiesas spriedumam, uzskata, ka nekustamā īpašuma nodokļa maksātāja, sākot ar 2006.gada 1.jūliju, ir zemesgrāmatā reģistrētā nekustamā īpašuma īpašniece, t.i., *B.D.*.

[7.1.1] Saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta pirmo daļu, nekustamā īpašuma nodokli maksā Latvijas vai ārvalstu fiziskās un juridiskās personas, kuru īpašumā vai tiesiskā valdījumā ir nekustamais īpašums. Saskaņā ar likuma 2.panta otro daļu, par nekustamā īpašuma īpašnieku šā likuma izpratnē uzskatāma persona, kuras īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu ir nostiprinātas zemesgrāmatā. Šā paša panta trešās daļas 3.punkts nosaka, ka par

nekustamā īpašuma tiesisko valdītāju šā likuma izpratnē uzskatāma persona, kura nekustamā īpašuma valdījumu ieguvusi uz mantojuma tiesību vai cita pamata.

[7.1.2] Noteikumu Nr.495 22.2.punkts nosaka, ka, piemērojot likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta trešo daļu, šīs daļas 3.apakšpunkts attiecas uz personām, kuras nekustamā īpašuma valdījumu ieguvušas uz mantojuma tiesību, kā arī dāvinājuma, līzinga vai atsavinājuma līguma pamata, tai skaitā uz tāda pirkuma līguma pamata, kas noslēgts, veicot dzīvokļa, mākslinieku darbnīcas vai nedzīvojamās telpas privatizāciju valstij vai pašvaldībai piederošā daudzdzīvokļu mājā.

Pieteicēja uzskata, ka, pamatojoties uz zemesgrāmatā nostiprināto lietojuma un valdījuma servitūtu, iespējams varētu tikt uzskatīta par Nekustamā īpašuma tiesisko valdītāju un nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju.

[7.1.3] Iepriekš minētā sakarā atbildētājs vēlas norādīt, ka saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta trešo daļu un noteikumu Nr.495 22.2.punktu ar nekustamā īpašuma tiesisko valdītāju tiek saprasta persona, kura uz darījuma pamata ir ieguvusi subjektīvās tiesības pretendēt uz nekustamā īpašuma iegūšanu īpašumā, bet nekustamā īpašuma koroborēšana zemesgrāmatā vēl nav notikusi, līdz ar to par nekustamā īpašuma īpašnieku vēl joprojām ir atzīstama persona, kura par tādu ir ierakstīta zemesgrāmatā.

Šajā administratīvajā lietā pieteicēja ir persona, kurai par labu attiecībā uz trešajai personai piederošajām domājamajām daļām nekustamā īpašumā zemesgrāmatā ir ierakstīts lietojuma un valdījuma servitūts. Pieteicējai uz zemesgrāmatā ierakstīto servitūta tiesību pamata, nav subjektīvo tiesību iegūt trešajai personai piederošās domājamās daļas nekustamajā īpašumā kā savu īpašumu.

Civillikuma 876.panta otrā daļa nosaka, ka tas, kā varā lieta faktiski atrodas, bet kas atzīst par tās īpašnieku kādu citu, uzskatāms, kaut arī viņam būtu tiesības to turēt savā varā, nevis par šīs lietas tiesisku valdītāju, bet gan tikai par tās turētāju, jeb faktisku valdītāju un īpašnieka vietnieku valdījumā.

Ņemot vērā augstāk minēto, ir secināms, ka pieteicēja šajā gadījumā nav atzīstama par nekustamā īpašuma tiesisko valdītāju likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" izpratnē, savukārt likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" normas neparedz par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju atzīt turētāju, jeb faktisko valdītāju, gadījumā, ja nekustamais īpašums ir kādas citas personas īpašums.

[7.1.4] Atbildētājs vēlas norādīt, ka noteikumu Nr.495 21.punkts nosaka, ka, piemērojot likuma 2.panta pirmo daļu, gadījumos, kad nekustamam īpašumam vienlaikus ir gan īpašnieks, gan tiesiskais valdītājs, nekustamā īpašuma nodokļa maksātājs ir īpašnieks.

Līdz ar to secināms, ka gadījumā, ja arī pieteicēja sevi uzskata par nekustamā īpašuma tiesisko valdītāju, nekustamā īpašuma nodokļa maksātājs par nekustamo īpašumu tik un tā ir persona, kura kā īpašnieks savas tiesības uz to ir nostiprinājusi zemesgrāmatā, proti – trešā persona.

[7.1.5] Likuma 7.panta trešā daļa nosaka, ka nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas pienākums izbeidzas ar nākamo kalendāro mēnesi pēc īpašuma tiesību vai valdījuma tiesību, kā arī valsts vai pašvaldību nekustamā īpašuma lietošanas vai nomas tiesību izbeigšanās, un nodoklis par pēdējo maksāšanas termiņu tiek noteikts attiecīgi vienas trešdaļas, divu trešdaļu vai pilnas ceturkšņa nodokļa summas apjomā.

Izvērtējot iepriekš minētās tiesību normas un ņemot vērā apstākli, ka saskaņā ar 2006.gada 28.marta dāvinājuma līgumu un 2006.gada 26.jūnija ierakstu Rīgas pilsētas Zemesgrāmatu nodalījumā Nr.2493, pieteicējas īpašuma tiesības uz 1/8 domājamo daļu no nekustamā īpašuma Rīgā, Bruņinieku ielā 36, kadastra Nr. */dzēsts kadastra numurs/*, ir izbeigušās un ka saskaņā ar šo ierakstu īpašuma tiesības uz attiecīgo domājamo daļu nostiprinātas trešajai personai, jāsecina, ka ar 2006.gada 1.jūliju pienākums maksāt nekustamā īpašuma nodokli par nekustamo īpašumu pieteicējai ir beidzies, savukārt trešā persona ar šo datumu ir uzskatāma par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju.

[7.2] Pēc atbildētāja ieskata pieteicēja nevar tikt atzīta par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju, pamatojoties uz Civillikuma 1218.pantu.

Civillikuma 1218.panta otrā daļa nosaka, ka visas uz kalpojošo lietu gulstošās reālnastas, nodokļi un nodevas, kā arī kārtējās un ārkārtējās piegādes, apdrošināšanas prēmijas, uztura devumi u.tml., jānes un jāpilda lietotājam.

Kā jau iepriekš tika minēts, tad saskaņā ar likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta pirmo daļu, nekustamā īpašuma nodokli maksā Latvijas vai ārvalstu fiziskās un juridiskās personas, kuru īpašumā vai tiesiskā valdījumā ir nekustamais īpašums.

Pēc Rīgas domes ieskata Civillikuma normas attiecībā pret likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" normām ir uzskatāmas par vispārējām tiesību normām.

APL 15.panta septītā daļa nosaka, ka, ja konstatē pretrunu starp vienāda juridiskā spēka vispārējo un speciālo tiesību normu, vispārējo tiesību normu piemēro tiktāl, ciktāl to neierobežo speciālā tiesību norma.

Tāpat ir jāņem vērā, ka arī likuma „Par nodokļiem un nodevām" 2.panta trešā daļa nosaka, ka konkrēto nodokli vai nodevu uzliek saskaņā ar konkrētā nodokļa vai nodevas likumu, kā arī šajā likumā paredzētajos gadījumos saskaņā ar Ministra kabineta noteikumiem vai pašvaldības domes (padomes) izdotiem saistošiem noteikumiem.

Ņemot vērā augstāk minēto, ir secināms, ka šajā administratīvajā lietā Civillikuma 1218.panta piemērošana nav pamatota un ir piemērojams speciālajās tiesību normās paredzētais regulējums.

[8] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāve apelācijas sūdzību un pieteikumu uzturēja, minēja iepriekš norādītos argumentus.

Trešā persona uz tiesas sēdi nav ieradusies, Administratīvajā apgabaltiesā saņemts lūgums izskatīt lietu bez trešās personas klātbūtnes. Administratīvā apgabaltiesa nekonstatē APL 268. un 269.pantā minētos apstākļus, kas būtu par pamatu lietas izskatīšanas atlikšanai, tādēļ atzīst, ka lietu var izskatīt bez trešās personas klātbūtnes.

Iestādes pārstāvis apelācijas sūdzību un pieteikumu neatzina, sniedza iepriekš norādītajiem atbilstošus paskaidrojumus.

Motīvu daļa

[9] Noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[10] Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka lietā vispirms ir noskaidrojams, ar kādu prasījumu pieteicēja vērsusies iestādē un tiesā.

Kā redzams no lietas materiāliem, *Z.S.* vēlas, lai viņa arī turpmāk pēc īpašuma tiesību maiņas (dāvinājums pieteicējas meitai – trešajai personai *B.D.* 2006.gada 28.martā) tiktu atzīta par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju 1/8 domājamai daļai no nekustamā īpašuma Rīgā, Bruņinieku ielā 36, kadastra Nr. */dzēsts kadastra numurs/*, kas sastāv no zemesgabala 2056 kv.m. platībā, uz kura atrodas viena 5 stāvu dzīvojamā ēka un viena 3 stāvu administratīva ēka, vienstāvu darbnīca un garāža.

Pieteicēja iestādē vērsusies pēc tam, kad trešā persona saņēma nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas paziņojumu 2006.gadam. Pieteicēja būtībā lūgusi iestādi arī turpmāk pieteicēju atzīt par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju, kam atbilstoši katru gadu nosūtāms nodokļa maksāšanas paziņojums. Lietā nepastāv strīds, ka trešā persona, atbilstoši paziņojumam par 2006.gadu, ir nodokli samaksājusi, paziņojums nav apstrīdēts vai pārsūdzēts.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka izskatāmajā lietā pieteicēja nepārsūdz trešajai personai adresēto paziņojumu par 2006.gadu, kā arī pēc būtības nelūdz tādu izdot attiecībā uz pieteicēju. Faktiski pieteicēja lūdz konstatēt konkrētu publiski tiesisko attiecību pastāvēšanu – to, ka pieteicēja ir atzīstama par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju kā

īpašuma tiesiskā valdītāja atbilstoši likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta pirmajai daļai.

[11] Administratīvo tiesu praksē atzīts, ka atbilstoši APL 184.panta 3.punktam pieteikumu administratīvajā tiesā var iesniegt par no ārējā normatīvā akta tieši izrietošu konkrētu publiski tiesisko attiecību pastāvēšanu, nepastāvēšanu vai to saturu, ja attiecīgās tiesiskās intereses nav iespējams realizēt ar šā panta 1. un 2.punktā minēto pieteikumu. Atbilstoši APL 256.pantam tiesa šāda pieteikuma gadījumā taisa spriedumu, kurā noteikts, ka konkrētas publiski tiesiskās attiecības pastāv vai nepastāv, vai tiek konstatēts noteikts to saturs.

Lai tiesā vērstos ar APL 184.panta 3.punktā paredzēto pieteikumu, jāpastāv šādiem priekšnoteikumiem:

1) no ārējā normatīvā akta tieši (*ex lege*) izriet kādas tiesiskās attiecības;
2) šīs attiecības ir publiski tiesiskas;
3) šīs attiecības ir konkrētas;
4) ir neskaidrība par šo tiesisko attiecību pastāvēšanu vai nav skaidrs to saturs;
5) attiecīgās tiesiskās intereses nav iespējams realizēt ar pieteikumu par administratīvo aktu vai faktisko rīcību.

(*sk. Senāta 2006.gada 14.novembra lēmumu lietā Nr.SKA-588, 2005.gada 12.aprīļa lēmumu lietā Nr. SKA-152*).

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka izskatāmajā lietā pieteikums izvērtējams kā pieteikums par konkrētu publiski tiesisko attiecību pastāvēšanu, jo konstatējami visi iepriekš uzskaitītie priekšnoteikumi, proti:

1) likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta pirmā daļa noteic pienākumu maksāt nekustamā īpašuma nodokli;
2) nodokļu maksāšanas pienākums ir publiski tiesisks;
3) nekustamā īpašuma nodoklis maksājams par 1/8 domājamo daļu no nekustamā īpašuma Rīgā, Bruņinieku ielā 36, kadastra Nr. */dzēsts kadastra numurs/*, kas sastāv no zemesgabala 2056 kv.m. platībā, uz kura atrodas viena 5 stāvu dzīvojamā ēka un viena 3 stāvu administratīva ēka, vienstāvu darbnīca un garāža;
4) starp pieteicēju un iestādi pastāv atšķirīgi uzskati par to, kurai personai jāmaksā nodoklis – trešajai personai (īpašniecei) vai pieteicējai (zemesgrāmatā reģistrēts lietojuma un valdījuma servitūts);
5) tiesiskās intereses nav iespējams realizēt ar pieteikumu par administratīvo aktu vai faktisko rīcību, jo likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 7.panta „Nekustamā īpašuma nodokļa maksāšanas pienākuma rašanās un izbeigšanās" pirmā daļa noteic, ka nodokli jāsāk maksāt ar nākamo kalendāro mēnesi pēc īpašuma vai valdījuma

> tiesību rašanās [..]. panta otrā daļa noteic pienākumu par šo tiesību rašanos mēneša laikā pieteikties pašvaldībā. Tādējādi iestāde atbilstoši sniegtajām ziņām par īpašuma vai valdījuma tiesību rašanos konstatē nodokļa maksāšanas pienākumu (neizdodot administratīvo aktu), attiecīgi izsūtot maksāšanas paziņojumu, kas saskaņā ar minētā likuma 6.panta $1.^{1}$ daļu ir administratīvais akts. Paziņojums tiek izsūtīts katru gadu, kamēr iestāde atzīst nodokļa maksāšanas pienākumu (nav iesniegtas citas ziņas par īpašuma īpašnieku vai valdītāju, kas šo pienākumu izbeigtu). Kā konstatēts iepriekš, pieteicēja pēc būtības nepārsūdz trešajai personai adresēto paziņojumu par 2006.gadu, kā arī pēc būtības nelūdz tādu izdot attiecībā uz pieteicēju. Faktiski pieteicēja lūdz konstatēt konkrētu publiski tiesisko attiecību pastāvēšanu – to, ka pieteicēja ir atzīstama par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju kā īpašuma tiesiskā valdītāja atbilstoši likuma „Par nekustamā īpašuma nodokli" 2.panta pirmajai daļai. Ja tiktu konstatēta šādu konkrētu publiski tiesisko attiecību pastāvēšana, tad izrietoši administratīvie akti – nodokļa maksāšanas paziņojumi – tiktu izdoti attiecībā uz pieteicēju, neprasot, lai katrs paziņojums atsevišķi tiktu apstrīdēts vai pārsūdzēts.

[12] Pieteicēja uzskata, ka ir atzīstama par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju kā īpašuma tiesiskā valdītāja, kuras lietojuma un valdījuma servitūts ierakstīts zemesgrāmatā.

Iestāde uzskata, ka pieteicēja izskatāmajā lietā nav atzīstama par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju kā valdītāja, jo īpašumam ir īpašniece, kas publiski tiesiskās attiecības regulējošajās tiesību normās ir noteikta kā nekustamā īpašuma nodokļa maksātāja.

Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka pirmās instances tiesa ir veikusi pareizu un pamatotu lietas faktisko apstākļu juridisko novērtējumu, secinot, ka pieteicēja nav atzīstama par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju.

APL 307.panta ceturtā daļa nosaka, ka gadījumā, kad tiesa, izskatot apelācijas sūdzību, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums (šā sprieduma [4.4]-[4.9] punkts) ir pareizs un pilnībā pietiekams, tādēļ pievienojas šai motivācijai.

Apelācijas sūdzībā pieteicēja pamatā iebilst pret pirmās instances tiesas sniegto lietas faktisko apstākļu juridisko novērtējumu un izrietoši

spriedumā secināto, ka pieteicēja atbilstoši publisko tiesību normām nav uzskatāma par nekustamā nodokļa maksātāju.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir noskaidrojusi visus būtiskos lietas apstākļus un spriedumā analizējusi tiesību normas, arī tās, pret kuru novērtējumu iebilst pieteicēja apelācijas sūdzībā, turklāt, kā Administratīvā apgabaltiesa jau atzina, izdarījusi pareizus secinājumu par pieteikuma pamatotību. Turklāt spriedumā izdarītie secinājumi par nodokļa maksāšanas pienākumu atbilst līdzšinējai Administratīvās apgabaltiesas un Senāta praksei.

Apstāklis, ka atšķiras pieteicējas un tiesas viedoklis, nav pamats atzīt, ka tiesa pieteikumu nav vērtējusi pēc būtības.

[13] Pieteicēja apelācijas sūdzībā norāda uz Senāta 2005.gada 14.janvāra spriedumu lietā Nr.SKA-1, kurā par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju atzīts servitūta lietotājs. Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka šajā lietā kā speciālā tiesību norma tika piemērota Rīgas brīvostas likuma 4.panta septītā daļa, kas imperatīvi noteica nodokļa maksāšanas pienākumu Rīgas brīvostas pārvaldei attiecībā uz fiziskajām un juridiskajām personām piederošo zemi, uz kuru ar minēto likumu nodibināts personālservitūts.

Līdz ar to minētajā lietā ir piemērota tāda tiesību norma, kas atzīstama par speciālo tiesību normu attiecībā uz nodokļa maksāšanas pienākumu, kas šajā lietā nav piemērojama.

[14] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa sprieduma rezolutīvajā daļā nepamatoti norādījusi, ka noraidāms pieteikums par Lēmuma atcelšanu, t.i., spriedusi par administratīvā akta atcelšanu kā par patstāvīgu prasījumu, nenorādot, ka noraidāms pieteikums par konkrētu publiski tiesisko attiecību pastāvēšanu. Tomēr tam lietā nav izšķirošas nozīmes, jo tas neiespaido nospriesto pēc būtības attiecībā uz pieteicējas tiesisko interesi, proti, ka nav pamatots prasījums, kurā tiek lūgts konstatēt, ka pieteicēja atzīstama par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

noraidīt *Z.S.* pieteikumu par publiski tiesisko attiecību pastāvēšanas konstatēšanu, kurā tiek lūgts konstatēt, ka *Z.S.* atzīstama par nekustamā īpašuma nodokļa maksātāju nekustamā īpašuma 1/8 domājamai daļai Rīgā, Bruņinieku ielā 36, kadastra Nr. */dzēsts kadastra numurs/*.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja *(paraksts)* S.Zakrevsk

Tiesneses *(paraksts)* I.Amona

(paraksts) S.Liniņa

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese S.Zakrevska
Rīgā, 2009.gada 23.februārī